

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 90 Din, za inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnitva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekov
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.348
za inzerate, Sarajevski 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-50, velik
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem g.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Italija ima besedo.

V Ženevi so se včeraj zopet sestali zunanji ministri in dasi je do sedaj občinstvo zrlo v teh sestankih neko tradicionalno formalnost, je danes uverjeno, da bodo ženevske razpravne dvorane nudile prostor izredno odločilnim posvetovanjem. Svet društva narodov, ki naj predstavlja ligo narodov v malem, ima opraviti z mnogimi »sporji«, ima na svojem dnevnem redu vseča vprašanja številnih držav. Vendar pa je za nas in našo državo prva in edino pomembna točka, ki ni sicer formalno postavljena pred široko publiko, je pa gotovo v aktovkah predstavnikov zapadnih velesil Anglije in Francije in ki jo kratko označujemo kot sredozijski Locarno.

Iz Londona je namreč izšel predlog, da se v svrhu ohranitve miru mora najti nek modus vivendi tudi med Italijo in Francijo ter nami, in iz Pariza so poslali v Rim tri glavne zahteve, ki pomenijo ravno mirno sožitje in te so: Italija mora prenehati z neprestanim izzivanjem Francije, Italija mora opustiti misel penetracije na Balkan in pustiti Jugoslaviji svoboden razvoj; Francija je potem pripravljena ponovno pretrpeti vprašanje italijanskega naseljevanja na francoskem ozemlju.

Ako analiziramo in premočimo angleški predlog, pridemo na podlagi zgodovinskihkušenj do naslednjih zaključkov: Silni angleški imperij, a še večja njegova gospodarska moč je do danes odločevala o miru in vojni v Evropi. A Anglija se je le tedaj spustila v bojne meteže, če ga je dovoljeval njen vseobč položaj, predvsem pa gospodarstvo doma in razmere v kolonijah. Danes je tako iz izjav odgovornih angleških politikov kot iz dejanskega stanja razvidno, da Anglija vojnega meteža ne mara. Sicer je njena diplomacija res zmagala na Kitajskem proti sovjetom, sicer vlada tudi v drugih kolonijah razmeroma mir. Vendar pa londonski govorniki sami poudarjajo, da je stanje vse preje kot pripravnost za vojno in da bo vsako močenje samo voda na sovjetski mlin. Razven tega tudi domač položaj ni idealen. Radi težkega gospodarskega stanja je pa prišlo pred kratkim v parlamentu do scen, ki jih Anglija do sedaj ni bila navajena. Velikanski rudarski štrajk še ni zabrisal vseh sledov; brezposelnost je problem, o katerem se govori na vsakem zasedanju. A morda najglavnejše: Anglija še ni prišla do končnih sklepov, kako bo njeno bodoče razmerje z Ameriko. Želja po miru od te strani tedaj ni le diplomatska gesta, ampak tudi realnost in oportunitet!

Če premočimo francoski predlog, ga moramo označiti le kot posledico angleške in francoske zunanje politike sploh. Skoraj vse dosedanje vojne so izvirale iz nepotrebnega vmešavanja držav v druge! In dasi je je večina politikov po vojni te lastnosti odvadila, ker je zopet na dlani, da želja po samostojni domači hiši pri narodih še nikdar ni bila tako visoko razvita kot danes in da so posamezni narodi popolnoma si v svesti svoje celote in poslanstva v svetu! Le Italija hoče delati izjemo. Kajti kaj je drugega kot žaljenje Jugoslovancev, če se od njene strani hoče iztrebiti z ognjem in mečem naše Primorje, naši Slovenci in Hrvati pod Italijo? In kaj drugega kot brezprimerno tlačenje lastne državnosti pomenijo od strani Italije nahujskani in najeti macedonski atentatorji, ki hočejo preprečiti, da naša država v dolgoletnem mirnem razvoju razvije močno lastno državno bitnost? In kaj drugega kot izzivanje vseh mirnih držav pomenijo uradno od italijanske strani organizirani sprevedi po Italiji z zastavami »neodrešene Dalmacije«?

Italija mora v interesu miru prenehati z izzivanjem Balkana — pa tudi drugod ne motiti statusa quo, torej tudi ne ob francoski meji! In potem se bo lahko govorilo, kaj je v resnici na tem, da je Italija preobljubljena in da potrebuje novih ozemelj, da je torej nujno — ekspanzivna. Če pa pride ta točka na dnevni red, se bo še ena nagota fašistovske politike razgalila. Namreč: fašizem noče izpeljati doma agrarne reforme, ker je v svojem bistvu desničarsko gibanje! Ko je zajednica socialistov in popolarov hotela uzakoniti agrarno reformo, je nastopil fašizem, zaklenil osnutke, ki ni prišel več na svetlo. Brez dvoma bodo morali Italijani ravno tu pogledati resnici v obraz.

Vsi ti predlogi so torej usmerjeni na mir. Glavne velesile jih spremljajo. Z njimi so njihovi zavezniški. Če tudi že sedaj ne pride do praktičnih končnih dogovorov, dejstvo ostane, da je garantom miru dovolj; proti tem pa Italija sama ne bo ničesar dala.

r Belgrad, 5. dec. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne je madžarski poslanik na našem dvoru Forster obiskal zunanjega ministra Marinkoviča in v imenu svoje vlade izrazil obžalovanje radi nesporazuma v Budimpešti, radi katerega se naš narodni praznik 1. decembra ni mogel v tamošnji cerkvi proslaviti.

Litvinov je središče v Ženevi.

Chamberlain, Briand, Stresemann pri Litvinovu. — Rusija pred vstopom v društvo narodov? — Vrata za pogajanja z Londonom so odprta. Litva v ospredju.

VCERAJ GLAVNO ROMUNSKI-OGRESKI SPOR.

v Ženeva, 5. dec. (Tel. »Slov.«) Danes se je začelo 48. zasedanje Sveta Društva narodov z običajno tajno sejo za določitev dnevnega reda. Predsednik je kitajski poslanik v Parizu Čeng-Lo. V tajni seji se je govorilo o madžarsko-romunski zadevi radi optantov. O želji Romunije, da se zadeva odgodi, ni prišlo do končnega sklepa. Madžarska vlada se načelno ne protivi odgoditvi, če Romunija sprejme madžarski predlog za poravnavo s tem, da romunska vlada vrne madžarskim lastnikom ona razlašena posestva, ki tudi v stari Romuniji niso bila razdeljena, glede že razdeljenih posestev pa da se individualno razpravlja radi odškodnine. Nato je sledila javna seja, ki je bila kratka. Portugalski so prosili za posojilo pri Društvu narodov za konsolidacijo valute in za gospodarski razvoj. Prošnja se je odstopila finančnemu komiteju. Nato je Scialoja podal poročilo o pravnih pomoči, na kar se je sprejelo poročilo holandske vlade o nameravani konferenci za mednarodno privatno pravo in o vprašanju trgovine z dekleti in otroki. Prihodnja seja bo jutri.

RUSIJA BO SPREJETA V DRUŠTVO NARODOV.

v Ženeva, 5. dec. (Tel. »Slov.«) Program za sedanje zasedanje Sveta društva narodov, ki naj traja 10 dni, obsega vprašanje Litve, Gdanskega, sklenje zasedanj na trikrat v letu, zadeve radi vojne ladje »Salamis« in romunsko-madžarski spor. V ospredju pa je rusko vprašanje. Gre za problem, ali more biti Rusija udeleženka v evropskem koncertu. Briand je jasno povedal Litvinovu francosko-angleške predpogoje in ni zahteval samo garancije za opustitev boljševiške zunanje propagande, temveč tudi sklenitev pogodb nenapadanja med Rusijo in njenimi sosedi. Če Rusija sprejme te pogoje, bodo vse države vzpostavile redne odnose z njo s konzularno službo vred. Pozneje se bo razpravljalo o dolgovih, kreditih in o obnovi. Glede poljsko-litvanskega spora obstoji soglasnost med Nemčijo, Anglijo in Francijo. Spor naj se predloži komisiji petorice, pri čemer naj Litva proglasi vojno stanje s Poljsko za končano, sme pa staviti pridržke glede Vilne. Razen tega se bodo na zasedanju pečali tudi s položajem, ki je nastal v jugovzhodni Evropi vsled jugoslovanskih in albanskih pogodb, o čemer sta se že včeraj menila Briand in dr. Stresemann.

VSİ DIPLOMATI PRI LITVINOVU.

v Ženeva, 5. decembra. (Tel. »Slov.«) Litvinov je imel danes popoldne razgovor s Chamberlainom. Do razgovora je prišlo najbrže po posredovanju s francoskimi delegati. O sestanku je bil izdan komunik, ki pravi, da so se prostodušno izmenjavale misli o odnosih med obema vladama, ne da bi bilo mogoče priti do keke podlage za sporazum. — O razgovoru Litvinova z Briandom in Stresemannom pravi ruska izjava, da je Briand zagotovil Litvinovu, da se afera Rakovskega lahko smatra za končano in da o prekinitvi odnošajev ne more biti govora. Ko pride novi ruski poslanik v Pariz, se bodo nadaljevala pogajanja o dolgovih, kreditih in o paktu nenapadanja. Glede poljsko-litvanskega vprašanja je v razgovoru Litvinova z Briandom ter Litvinova s Stresemannom prišlo do soglasja o načelni po-

trebi, da preneha vojno stanje med obema državama.

VRATA ZA POGAJANJA Z LONDONOM SO ODPRTA.

v Ženeva, 5. decembra. (Tel. »Slov.«) O poteku razgovora med Chamberlainom in Litvinovom se poroča iz dobro informiranega vira: Chamberlain je rekel Litvinovu, da so vrata za pogajanja z Anglijo vedno odprta. Vedo pa tudi v Moskvi, kakšni so pogoji za zopetno vzpostavitev odnošajev med Rusijo in Anglijo. Anglija se ne more zadovoljiti s prenehanjem ruske propagande v Angliji, ki jo sploh smatra za nenevarno, in tudi ne s sklenitvijo paktov nenapadanja na vzhodu Evrope. Najvažnejša točka je, da garantirano preneha protiangelska sovjetska propaganda v Aziji, in sicer ne samo na Kitajskem, temveč tudi v Afganistanu in v severnozapadni Indiji. Tudi ni mogoče, da bi se sovjetska vlada stalno skrivala za tretjo internacionalo in trdila, da nanjo ne more vplivati. Angleška vlada ima dovolj dokumentov v rokah, med njimi šest dokumentov, ki jih je izstavila in podpisala sovjetska Rusija v pokritje propagandnih stroškov tretje internacionalne v Aziji. Ta propaganda je po splošnem mednarodnem pojmovanju absolutno sovražno dejanje, na katero bi se pred svetovno vojno odgovorilo z vojno napovedjo. Zmernost angleške vlade prepoveduje tak korak, vendar ji ni dana nobena možnost, vzpostaviti odnose z Rusijo, dokler le-ta ne preneha s sovražnim delovanjem. Chamberlain je nato še namignil, da bi v tem slučaju angleška vlada ne imela ničesar proti nameravanemu kreditu 15 milijonov funtov pri neki londonski banki. Litvinov je to vzel na znanje in bo o tem poročal v Moskvi. V torek se odpelje v Moskvo preko Berlina. Prihodnja odločitev mora torej pasti v Moskvi.

BENEŠ ZA DRUŠTVO NARODOV MALIH DRŽAV.

v London, 5. decembra. (Tel. »Slov.«) Dr. Beneš je izjavil poročevalcu »Sunday Times«, da bi dogovor glede razorožitve lahko dovedel do ureditve diferenc med Malo antanto in Madžarsko s ciljem, da se ustvari malo Društvo narodov malih držav v centralni Evropi, katerih suvereniteta bi na znotraj ostala nedotaknjena ob tesnem sodelovanju v zunanjih vprašanjih, posebno v gospodarskih vprašanjih.

VILNA — NEUTRALNA DRŽAVA?

v London, 5. dec. (Tel. »Slov.«) Zastopniku »Daily Express« je izjavil Voldemaras, da bo predlagal Pilsudskemu v svrhu trajne ureditve spora, da se Vilna napravi za neodvisno nevtralno državo pod nadzorstvom Društva narodov, ki se ne sme priključiti nobeni drugi državi.

v Ženeva, 5. decembra. (Tel. »Slov.«) V razgovoru Voldemarasa z Litvinovim je le-ta izjavil, da se bo Rusija z vsemi sredstvi upirala priključitvi Litve k Poljski in da je pripravljena nastopiti za popolno teritorialno nedotakljivost in politično neodvisnost Litve.

v Ženeva, 5. decembra. Voldemaras je bil danes popoldne nad eno uro pri dr. Stresemannu, ki je potem obiskal poljskega zunanjega ministra Zaleskega. Nedvomno gre pri tem za poravnavo poljsko-litvanskega konflikta.

Litvinov,
ruski delegat v Ženevi.

Sklicanje skupščine. - Vukičević v avdienci.

r Belgrad, 5. decembra. (Tel. »Slov.«) Vladni krogi so danes izjavili, da se bo narodna skupščina sklicala 10. ali 12. t. m. Na dnevnem redu je poročilo anketnega odbora o nepravilnostih za časa volitev v bihaškem in sarajevskem okrožju. Poleg tega se bodo predložili zakonski načrti, katere je vlada dozdaj sestavila, in sicer zakoni o nošenju orožja, o vrhovni upravi itd.

r Belgrad, 5. dec. (Tel. »Slov.«) Predsednik vlade Velja Vukičević je bil sprejet od kralja v avdienco. Ob tej priliki je kralju podal obširno poročilo o vseh aktualnih vprašanjih.

Zastopnik fin. ministra - dr. Spaho.

r Belgrad, 5. decembra. (Tel. »Slov.«) Trgovinski minister Spaho je danes prispel iz Sarajeva in prevzel dolžnost zastopnika finančnega ministra. Predno je sprejel posle, je imel daljši sestanek s predsednikom vlade. Časnikarji so ga vprašali: »Ali boste branili predloženi proračun, g. minister?« — »Seveda ga bom branil.« — »Kakšno je Vaše mišljenje o novem proračunu?« — »Podrobnih obvestil Vam ne morem dati, ker sem ravno kar prevzel svoje dolžnosti.« — Vest o tem, da je dr. Spaho imenovan za zastopnika finančnega ministra, se je v nekaterih krogih sprejela kot znak nezaupanja nasproti ostalim članom radikalom. Vendar to ni resnično. Dr. Spaho je imenovan za zastopnika finančnega ministra, ker je bil finančni minister v vladi narodnega sporazuma l. 1924, in ker je tudi sedaj najbolj aktivno sodeloval s finančnim ministrom pri izdelavi predloženega proračuna. Zadeva nima torej nobenega političnega značaja, marveč je prišlo do imenovanja g. Spaha povsem iz stvarnih razlogov.

V Macedoniji zopet bombe.

r Strumica, 4. dec. (Tel. »Slov.«) Snoči okoli pol osmih je v Strumici pred vhomom v kavarno »Srpski kralj« eksplodirala bomba. Takrat je bilo v kavarni mnogo civilnega občinstva in častnikov naše vojske. Valed tetonacije je nastala velika panika. Več oficirjev in nekateri meščani so takoj pohiteli na cesto, komaj pa so se pokazali, so napadali začeli nanje streljati. Pri tem je bil težke rane poškodovan Jevtič, ubita pa je bila neka ženska z otrokom, ki ga je držala v naročju. Vojaštvo in orožništvo je bilo takoj alarmirano, razposlane so bile mnoge patrile, vendar napadalec ni bilo več mogoče zaslediti. Bomba in strelji iz samokresov »Parabellum« so dokaz, da je bil napad delo bolgarskih komitašev. Vojaštvo, orožništvo, pa tudi civilno prebivalstvo je vso noč zasledovalo napadalce, vsled temne noči in deževja pa se je izgubila sled za napadalcem. Smatra se, da so atentatorji zbežali v planine, lahko pa je tudi, da jih skriva v bližini kak zaupnik. Pogreb žrtev bo v sredo. Stanje težko ranjenega poročnika Jevtiča je brezupno.

Atentatorji so se mudili tri dni v okolici Strumice in iskali primerne trenotke, da bi ubili generala Miloševića in polkovnika Rudenkoviča.

Načrt zakona o sodnikih

r Belgrad, 5. decembra. (Tel. »Slov.«) Načrt zakona o sodnikih je bil danes v sekciji zakonodajnega odbora sprejet do čl. 17. z malimi stilističnimi spremembami. Ti členi obsegajo poglavje o pogojih za sodniški položaj, o polaganju sodniškega izpita in o postavljanju sodnikov. Glede načina postavljanja sodnikov (imenovanje, izvolitev ali razpis) so bila mnenja različna, zato se je odločitev odložila.

Spor med železniško upravo in premogovnimi rudniki.

Storili so se vsi koraki, da ne pride do prekinjenja dela.

r Belgrad, 5. dec. (Tel. »Slov.«) 23. nov. se je vršila licitacija za preskrbo državnih železnic s premogom. Železniško ministrstvo ni sprejelo ponudb, ki so jih stavili lastniki domačih rudnikov, radi česar so se pričela pogajanja med rudniškimi lastniki in zastopniki železniškega glede cene premoga. Pogajanja so trajala dalj časa in do sporazuma do danes ni prišlo. Pogajanja so se prekinila, ker so državne železnice zahtevale, da se cene premoga, ki naj bi ga dobavljali domači rudniki državnim železnicam, še znižajo pod višino, ki so jo ponudili na licitaciji. Podjetniki niso pristali na to zahtevo železniškega ministrstva ker trdijo, da so v svoji ponudbi šli pod višino cene, ki je veljala za dosedanje dobave premoga. Po prekinitvi poga-

janj so podjetniki sklenili, da prekinajo pri vseh rudniških z delom v slučaju, če bi železniško ministrstvo vztrajalo pri svoji zahtevi. Ustavitev dela v rudnikih bi pomenilo v sedanjih razmerah veliko poslabšanje stanja delavskega stanu, ker bi se sedanjemu velikemu številu brezposelnih pridružilo še veliko število rudarjev. V slučaju, da ne bi prišlo do sporazuma, bi državne železnice tudi prišle v težaven položaj, ker imajo nekatera železniška ravnateljstva premoga samo za osem do deset dni. Storili so se koraki, da se ponovno prične pogajanja med zastopniki železniškega ministrstva in zastopniki podjetij, da ne pride do nezaželenih posledic.

Moderni Maribor - naša zasluga.

Gradba novih cest. - Popravila ulic. - Kanalizacije in regulacije. - Olepšave. - Novi načrti.

Ako je bil kdo pred tremi leti v Mariboru in bi danes zopet prišel, ta bi mogel prav presoditi, koliko napredka je v zboljšanju cest in ulic v Mariboru. Samo kratko in pregledno naj navedemo gotove točke, da bod Mariborčani znali prece- niti delo dosedanje občinske uprave pod vodstvom župana dr. Leskovarja in da bodo omogočili pri- prihodnjih občinskih volitvah, da SLS to delo lahko nemoteno nadaljuje.

Inž. Albin Černe
gradbeni nadsvetnik, vodja gradbenega urada.

Nabava cestnih strojev.

Občinski svet mestne občine mariborske iz- voljen jeseni leta 1924., je odobril leta 1925. nabavo parnega cestnega valjarja in gramoznega drobilca.

Ker so stroji dospeli šele v pozni jeseni, se jih leta 1925. vsled slabega zimskega vremena še ni moglo uporabljati.

Da je bilo možno dovažati za cestna dela ma- terial v zadostni množini in v najkrajšem času, je nabavila mestna občina leta 1926. traktor. S tem strojem se je dovažal material v taki količini, da bi bilo sicer za prevoz istega potrebno 5 do 6 parov konj. V istem razmerju so se seveda znižali tudi stroški.

Leta 1926. je nabavila mestna občina tudi avtoškropilnik, ki je tako racionalno sestavljen, da služi v najrazličnejše namene. Poleti se voz upo- rablja kot cestni škropilec in se v ta namen mon- tira na vozno ogrodje pločevinast kotel. Ako pa se montira tovorna karoserija, kakor ga imajo običajni tovorni avtomobili, se avto uporablja za prevoz gramoza in to posebno v jesenskem ter pomladan- skem času. Pozimi se montira pred avto snežni plug. Pri požaru pa deluje motor avtomobila kot vodna črpalka, oziroma motorna brizgalnica z isto kapaciteto, kakor specialne požarne motorne bri- zgaine.

Regulacija in poprava ulic.

L. 1926. smo tlakovali Vetrinjsko ulico z drobnim granitnim tlakom in istočasno pričeli s popraviljem obrabljenih cest. Na novo so bile urejene sledeče ulice in ceste: Orožnova, Trubar- jeva, Koroševa, gornji del Gosposke, Frankopa- nova, Vrazova, Aškerčeva, Prešernova, Cankarje- va, Frančiškanska in Kopališka. Nadalje se je otvo- rila Vrtna ulica med Smetanovo ulico in Koroško sesto.

V letu 1927. so se otvorili deli novih cest, kakor dr. Karl Verstovškove ulice, Pobrežke ce- ste in pričelo se je z napravo ceste Ob brodu, kjer

tovarne niso imele nikakega dovoza. Popravilo se je cestišče na Kralja Petra trgu, Valvazorjevi, Mag- dalenski in Maistrovi ulici. Nadalje se je reguliral del Tattenbachove ulice med Kopališko in Sodno ulico, kjer se je napravila zgornja plast cestišča po modernem sistemu, nazvanem kloniziranje cest. Nabavil se je tudi še en nov traktor s potrebnimi deli za priklopne vozove, da se dovoz cestnega materiala še bolj pospeši.

V dobi pretečenih treh let so se v občini meri popravljali obrabljeni asfaltni trotoarji v vseh delih mesta.

Za polkus z ozirom na trpežnost je mestna občina mariborska letos pustila napraviti hodnike pri novih mestnih hišah v Smetanovi in Vrtni uli- ci iz bazaltoida po sistemu »Rade Beules«, ki ima pred asfaltom poleg nižje cene še to ugodnost, da je obraba malenkostna.

Kanalizacije.

Glede kanalizacije se mora opomniti, da so se napravili nekateri krajši cestni kanali, kakor: v Loški, Vetrinjski, dr. Karel Verstovškovi ulici že v letih 1925 in 1926. V letu 1927 se je izvršila kanalizacija Koroškega predmestja severno od Sa- mostanske ulice.

Te kanalizacije so velik napredek v izvedbi celotnega programa za kanaliziranje širom mesta. Je to delo, ki ga ni mogoče izvršiti na enkrat, ampak se vrši let za letom, dokler ne bo kanali- zacija popolnoma izvršena. Dela za novo kanali- zacijo v Melju se bodo začela prav v kratkem. Treba je omeniti, da se je v letu 1926. zgradilo tudi prvo podzemeljsko javno stranišče na Kralja Petra trgu, ki tvori s prvim delom regulirane Po-

Kanalizacija v Koroševi ulici.

brežke ceste lep zaključek državnega mostu. Za prihodnje leto je projektirano še dvojje takih stra- nišč in sicer pred glavnim kolodvorom in na Aleksandrovi cesti pred Zadržno gospodarsko banko.

Otroško zavetišče v Ljudskem vrtu.

1. Regulacija Smetanove ulice med Vrtno in Strosmajerjevo ulico ter končna ureditev iste pred novimi mestnimi hišami.

2. Regulacija Tattenbachove ulice med Sodno in Plinarniško ulico kot primerno zvezo mesta s klavnico.

3. Otvoritev Motherjeve ulice od Trstenja- kove ulice do tekstilnih tovarn v Meljskem pred- mestju.

Pripravljeni načrti.

Navedena cestna dela so začetek del, ki se bodo morala iz prometnih ozirov v najkrajšem ča- su izvršiti.

4. Regulacija Vrbanove ulice od Vrtno do Koroševe ulice.

5. Naprava cest na nekdanjem Joštovem po- sestvu ob Vrbanovi ulici t. j. Koserjeva in Dr. Fran Rozinova ulica.

6. Ureditev ulic ob Koroševi ulici, kjer so se letos napravili cestni kanali.

7. Naprava kanalizacije v Meljskem predmest- ju, kjer se mora posebno iz sanitarnih ozirov skr- beti za prekrit in hiter odtok Bočehovskega potoka.

8. Tlakovanje Meljske ceste in Aleksandrove ceste proti Lajtersbergu, kar bi se izvršilo z do- hodki kaldrminskega fonda.

9. Misli bi bo treba na odstranitev neznosnih cestnih razmer na Koroški cesti, čeravno je ta v državni upravi.

10. V Magdalenskem predmestju se ne sme prezreti nujna potreba kanaliziranja cest med arti- lerijsko vojašnico in Radvanjsko cesto, kjer se je zgradilo v preteklih letih veliko stanovanjskih hiš. Vse te ulice se bodo morale istočasno tudi nasuti in končnoveljavno urediti.

11. Vsled vedno večjega prometa z motornimi vozili bo potrebno pri vzdrževanju makadamizira- nih cest nabaviti primerno napojevalno sredstvo, ki omejuje tvorbo prahu.

Razsvetljava cest.

Javna cestna razsvetljava se je z nadomestit- vijo slabe plinske razsvetljave z električno jako zboljšala. Predvsem so se namestile močne žarni- ce na Aleksandrovi cesti, Slovenski ulici in Glav- nem trgu, kar daje navedenim prometnim žilam popolnoma velikomestni značaj.

Dravsko kopališče.

Dolgo se že rešuje v Mariboru vprašanje jav- nega kopališča v Dravi. Dosedanja dravska kopa- lišča postajajo vedno bolj nerabna, ker dovažajo cestni kanali z napredujočo kanalizacijo v Dravo vedno več nesnage. Za napravo modernega kopa- lišča pride v poštev Schmidererjevo posestvo pod Koroško cesto in Felberjev otok. Prvo je blizu me- sta, a vsled lege razmeroma drago in ne nudi

Mariborske ceste pod socialističnim županom

nikake možnosti za razširjenje. Idealne prilike nu- di Felberjev otok, ki vstreza v vseh oziirih, ako se se ne vpošteva oddaljenost, katere pa bi se s ce- nim avtoprometom znatno reducirala.

Vprašanje dravskega kopališča se bo tekom prihodnjih let gotovo rešilo.

Za olepšavo mesta.

Pri vseh teh napravah nismo pozabili na olepšavo mesta. V glavnem mestnem parku so po- rezali staro grmovje in grede nasadili z lepim cvetjem, ki se goji v gredah vrtnarije Olepševal- nega društva za mesto Maribor. Tam so postavili dve novi zimski gredi in prenovili ter povečali rastlinjak.

Pri treh ribnikih se je postavil zidan pavi- ljon, kjer je garderoba za drsalce v zimskem času.

Olepševalno društvo za Magdalenski okraj je s pomočjo mestne občine povečalo in popolnoma preuredilo zanemarjeni magdalenski park. Uredil se je tudi park pod regulirano Pobrežko cesto.

Med projektirane naprave spada ureditev ljudskega vrta pred dnevnim zavetiščem šoloob- vezne dece. Prostor, ki se je dosedaj uporabljal za nogomet, se razdeli v manjša igrišča med kate- rimi se napravi tudi manjši kopalni bazen za otro- ke, da bodo uživali poleg dobrot solčnih žarkov tudi one vodnih kopelji.

Na ulicah, kjer so kostanji ovirali promet ter zasenčevali hiše, se je iste odstranilo, da so zdaj ulice veliko bolj prostorne in hiše dobijo več svetlobe.

To delo dokazuje, da je bila občina v dobrih rokah, da jo je vodil župan, ki je res živel za na- predek Maribora. Njegovo delo je podpiral le klub SLS pod načelnikom dr. Jerovškom. Ko se bo v štirinajstih dneh zopet odločalo, kdo naj v bodoče vodi gospodarstvo naših cest, ulic, trgov in parkov, mora vsak predvarni Mariborčan odločiti za SLS in glasovati za 1. škrljino!

Srajca pique 90 68 58
Srajca cefir 120 100 80
Hlače gradl 60 50 45

Kravate, ovratnike, naram- nice, nogavice in žepni robci. Prodaja se samo izbrano, dobro blago po zelo nizki ceni.

Veletrgovina

R. Stermecki, Celje.

Celje leži centralno, dohod vlakov zelo ugoden.

Fran Wernig, Laško:

Predor pri Kobaridu.

(Odločilna bitka l. 1917.)

VESEL POHOD.

Izmed vseh vojnih doživljajev — prijetnih in neprijetnih — mi bo vedno ostal v najlepšem spo- minu — predor pri Kobaridu. Sodeloval sem takrat aktivno pri akciji, katere se je udeležilo le če- tvero oficirjev avstro-ogrske vojske; med njimi sem bil jaz edini Slovenec oziroma Jugoslovian. Kolike važnosti je bila ta bitka oziroma akcija, je znano več ali manj vsej naši javnosti in tudi drugemu izobraženemu svetu, ki se zanima za vojno zgodo- vino naše najbližje preteklosti. Brez te akcije bi ne bilo predora pri Kobaridu in tudi ne zmago- vitega pohoda v notranjost Italije — na Plavo.

Kot napadalna baterija smo dospeli pravkar iz južne Tirolske. Pri Carzanu na Monte Salubio smo še morali pomagati z našim topovskim ognjem zavrniti Italijane, ki so vsled nesrečne dr. Pivkove akcije prodrlji avstrijsko bojno črto pri Telve di sotto. Bridko mi je bilo takrat žal in nisem mogel razumeti dr. Pivkova oficirja — menda Zeleny in Kohoutek — s katerima sem se kot artiljerijski opazovalni oficir večkrat sestel v Carzanu, da mi kot strasnemu in fanatičnemu Jugoslovianu nista zaupala nameravane akcije. Stal sem za Carzanom 2 km visoko na Monte Salubio, s svojo gorsko baterijo, koje moštvo je obstajalo na polovico iz Hrvatov, Bosancev, Romunov in par prav zavednih banatskih Srbov. Z veliko lahkoto bi bili postavili Pivkovo akcijo na neprimerno širšo podlago in

uspeh — bi bil brzkone sigurnejši. Ta akcija se je torej izjalovila in izpolnitev moje najsrčneje želje in vsega mojega stremljenja za dobo svetovne voj- ne, priti iz avstrijske vojske na stran antante ar- made, katero smo Jugoslovani pozdravljali na vsa- kem koraku in v vseh naših tihih sanjah in mislih z vso ogorčenostjo našega srca, se je pomaknila zopet v nedogledno daljo. Nešteto najdrznejših, vratolomnih bojnih akcij sem izvršil prostovoljno in samo z namenom, da bi prišel v italijansko ujetništvo in da bi potem mogel vstopiti v srbsko vojsko. Bil sem dalj časa artiljerijski divizijski adju- tant, pa sem prostovoljno pustil udobno mesto in sem se javil za bojno črto z željo — priti na an- tantino stran. Ali kaj mi je pomagalo vse moje prizadevanje, ko pa so na umiku bežali Italijani povsod, da jih ni bilo mogoče dohiteti ali pa so v svojem nezaupanju in iz strahu pri vsaki očitni nameri preiti na njihovo stran streljali kakor besni! Cisto očiten pobeg k Italijanom pa mi tudi ni bil mogoč, ker bi bile avstrijske oblasti v tem slučaju konfiscirale kot edincu posestvo mojih star- šev na Koroškem.

Iz južne Tirolske smo torej prišli na soško fronto in sicer najprej radi grupacije in vežbanja v napadanju v okolice Skofje loke. Dodelili so našo napadalno baterijo pod vodstvom tovariša — Gradčana, nadporočnika dr. Gossleth pl. Wertz- stöttena k 12. infanterijski diviziji pruske oziroma nemške vojske. Kot raznih slovenskih jezikov in italijanščine veščemu oficirju se mi je pri našem 8. dnevnem pohodu iz okolice Skofje loke po sel- ški dolini v Tolmin poverila naloga, preiskrabeti povsod prostore za preročevanje in bivačiranje 12. klenko grmenje naše celokupne avstrijske in nem-

ške infant. divizije. Izredno lepa je bila ta pot, pot po romantični sorški dolini — v divni, lepi jeseni, polni zanimivih avantur med domačim slovenskim ljudstvom.

NASKOK.

Ob mraku dne 23. oktobra smo dospeli v naše postojanke severno od Tolmina. Postalo je oblačno in začelo je rahlo rositi. Zadrževali smo malce v naglo napravljenih šotorih. Hoteli smo se še od- počiti za jutranji naskok. Radi tega nas niti pe- ške artiljerije, ki je začela točno ob dveh zjutraj obdelovati italijanske postojanke, ni vznemirila. Sem in tja je pri tej peklenski godbi padla v naše vrste kaka italijanska granata, vendar je pričako- vana italijanska protiakcija na zagoneten način izostala. Pridružil sem se kot opazovalni in ordo- nanci oficir nemškemu tovarišu poročniku Schnie- berju. Ob 8. ko je naš topovski ogenj prenehal, smo skočili iz strelnih jarkov in napadli italijansko bojno črto. Z velikim navdušenjem in v radostnem pričakovanju, da se bo vendar enkrat uresničil moj dolgoletni sen, sem se ril naprej z nemško infan- terijo (s 63. šlezjskim polkom), ne meneč se za živahen ogenj italijanskih strojnic iz obeh bokov. In kmalu sem opazil, da streljajo Italijani od spre- daj, z leve in desne strani, z Mrzlega vrha, s Krna in s Kolovrata. Na severni strani Soče je prodiral 63. nemški šlezjski polk z našo napadalno bate- rijo, na južni strani pa nemški vrtlenberški polk 23. Ob pol 10 je bila prva italijanska bojna črta že popolnoma prebita in smo bili že v okolihu Gaberja in Volarjev. Megleno, nekoliko deževno vreme — megle, oblaki in dim, ki so napolnili dolino, so onemogočali neprijateljsko opazovanje in

so nam izvrstno služili pri našem pohodu. Spridlo zbežanosti italijanskih ujetnikov in spridlo našega neustrašenega, zmagovitega pohoda sem kmalu po- zabil na svojo namero preiti k Italijanom in tudi mene je zajel z vso mladeniško silo in z navdu- šenjem borbeni duh nemških tovarišev in samo ena misel me je še navdajala: naprej, boriti se in zmagati! Bil sem ta trenutek samo še vojak in nisem mislil na nič drugega.

Ob 11 smo bili že pred drugo bojno črto. Poljska artiljerija ni mogla slediti našemu prodi- ranju, radi tega smo se tukaj, pri Selišču nekoliko ustavili. Poskrbel sem pa takoj tudi pripravljenost naše napadalne baterije. Tudi 2. italijansko črto smo kmalu prodrli. Število ujetnikov je rastle ne- prenehoma. Italijanska vojska je bila povsem de- moralizirana in skoraj sram me je bilo takrat moje namere preiti na italijansko stran. Kako presene- čeni so bili italijanski topničarji, ko smo čisto ne- nadoma vznikli pred njimi! Kolona za kolono uje- tnikov se je vrstila, vmes pa vozovi, konji, topovi in ves mogoči vojni plen. Kot kaznovani in spakor- jeni, dobriakajoči se otroci so se mi zdeli krdeci ujetih Italijanov. Apatično in mehanično so kora- kali nekateri, drugi zopet so bili na moč veseli in so mahali z belimi rutami in vzklicali radostno: Evviva tedeschi, evviva Germania! Mi pa smo pro- dirali neustrašeno naprej, kljub temu, da smo ve- deli, da se ob obeh bokih še drže Italijani. Šli smo slepo naprej, zabili smo se kot klin v itali- jansko fronto in smo pustili Italijane mirno streljati z leve in desne strani. Ubrali smo torej čisto drugo taktiko pri prodiranju, kakor je bila običajna sicer pri avstrijski vojski.

(Dalec.)

Ljudska posojilnica r. z. z. n. z. v Ljubljani
naznanja, da je njena dolgoletna knjigovodkinja, gospodična

Pavla Omejc

dne 4. decembra 1927 po kratki mučni bolezni umrla.

Pogreb se vrši dne 6. decembra 1927 ob 14. uri iz hiše žalosti
Pred škofijo št. 7.

Zvesto sotrudnico ohranimo v hvaležnem spominu.

Nenadoma je preminula naša dolgoletna, zvesta tovarišica, gospodična

Pavla Omejc,

knjigovodkinja.

Pogreb se vrši v torek 6. t. m. ob 14. uri iz hiše žalosti Pred
škofijo št. 7.

Blago pokojnico ohranimo v trajnem spominu.

V Ljubljani, dne 5. decembra 1927.

Uradništvo Ljudske posojilnice v Ljubljani.

POPRAVILA
Meh. nik IVAN LEGAT
specijalist za pisarniške
stroje

Maribor, Vetrinjska ul. 30
Tefelon int. 434.

Klavirji

Tovarna in zaloga klavirjev, prvovrst instrumentov različnih vrst kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben oddelk za popravila. Uglajevanje in popravila za Glash. Matleo. Konservatorij in druge institute se izpopolnjuje od moje trdnice. Ločna postrežba zmerne cene; tudi na obroke. Izdelevalci klavirjev R. WARBINEK - Ljubljana, Gregorčičeva ulica 5. I nadst.

Dr. Stanislav Lapaš

odvetnik v Ljubljani — naznanja, da
je otvoril svojo pisarno
in jo pridružil odvetniški pisarni g. dr. Ivo
Benkoviča, odvetnika v Ljubljani,
ALEKSANDROVA CESTA ŠT. 2/L
(palača Ljubljanske kreditne banke).

Zapustil nas je za vedno naš dobri
sopro, oče in stari oče, gospod

Mihael Božič

poštni poduradnik v pok.

Pogreb se vrši v torek dne 6. decembra 1927 ob 4 popoldne iz hiše
žalosti, Dunajska cesta 66, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 5. decembra 1927.

Žalujoči ostali.

Priporočajte

naš list ob vsaki dan prilik.
Priporočajte tudi njegov oglasni del.

FIGOL-Idealno sredstvo za čiščenje želodca in črev.

Lekarna dr. Semelič, Dubrovnik II.
Kotaj sem dobro prišla jemati od poslanih
mi 3 steklenice FIGOL-a. opažam že, da mi prav
dobro služi, in vam vselej tega izrekam svojo
zahvalo. Boleham že nad 4 leta na črevih in
želodcu, pa sem vam zelo hvaležna in obljub-
ljam, da bom vaše uspešno zdravilo FIGOL
priporočala vsakomur, ki boleha na želodcu,
črevih ali pa muči glavoboli; obenem se pa
hočem strogo ravnati po vašem navodilu.
Izvolite mi takoj poslati še 3 stekle FIGOL-a.

Z velespoštovanjem
soproga Ivana Dular.

Videm ob Savi, 23. 7. 1927.

Zahvala.

Za vse mnogoštevilne izraze sožalja,
za vse tolažilne besede ob bridki iz-
gubi naše ljubljene matere, gospe

Marije Avbelj - Cundrove

se tem potom najlepše zahvaljujemo. -
Posebno hvalo izrekamo preč. duhov-
ščini, pevskemu društvu »Savski val« za
ganljivi žalostinki, gojenkam Lichtentur-
novega zavoda, ki so se v tako častnem
številu udeležile pogreba; darovalcem
vencev in vsem ostalim, ki so blago po-
kojnico spremljali po njeni zadnji poti
tisočkrat Bog plačaj!

Tomačevo, 6. decembra 1927.

Žalujoča rodbina AVBELJ - CUNDER.

Zahvala.

Vsem prijateljem, znancem in vsem onim, ki so z nami so-
čustvovali ob nenadni smrti našega nepozabnega očeta in brata,
gospoda

dr. Roberta Kermaunerja

zlasti pa njegovim prijateljem, gg. zastopnikom delegacije Min.
financ, vsem, ki so se spomnili pokojnika s poklonitvijo vencev
in cvetja in onim, ki so ga spremili k večnemu počitku ali na
drug način počastili njegov spomin, izrekamo našo prav srčno
zahvalo.

Ljubljana, dne 5. decembra 1927.

Rodbina Kermaunerjeva.

V neizmerni žalosti naznanjamo tužno vest, da nas je naš
dobri ljubljani soprog, oče, stari oče in brat, gospod

Gabrijel Jelovšek

posestnik in bivši dolgoletni vrhniški župan

danes v nedeljo, ob 10 dop. zadet od srčne kapi, nenadoma v
70 letu svoje starosti za večno zapustil.

Pogreb blagopokojnega se bo vršil v torek, dne 6. t. m. ob
pol 3. uri popoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče pri
Sv. Pavlu na Vrhniki.

Na Vrhniki, 4. decembra 1927.

Žalujoči ostali.

Krajevni šolski odbor in Županstvo občine
Boh. Bistrica naznanjata tužno vest, da je njun po-
žrtvovalni odbornik, gospod

FRANC RAVHEKAR

danes ponoči po dolgi in mučni bolezni za vedno
zatisnil oči.

Pogreb se vrši v torek, 6. t. m. ob 11. uri.

Blagopokojnika ohranimo v blagem spominu.

Boh. Bistrica, dne 4. decembra 1927.

Zahvala.

Za mnogoštevilne izraze iskrenega sočutja in
sožalja, za poklonjeno prekrasno cvetje ter za čaščeče
spremstvo na zadnji poti naše nepozabne mame in
stare mame, gospe

Lujize Leustek

se vsem najpristrčneje zahvaljujejo

Rodbina Leustek, inž. Prelovšek, Mr. Hus.